

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

**ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ
ТВОРЧОСТІ**

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»
ІМЕНІ Т.Г. ШЕВЧЕНКА

КАФЕДРА
СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ ТА ОСВІТНИХ І
ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК

Освітній ступінь
Галузь знань
Спеціальність
Освітньо-професійна програма
Кількість кредитів
Рік підготовки, семестр
Компонента освітньо-професійної програми
Дні занять
Мова викладання
Консультації
Викладач

бакалавр
01 Освіта/Педагогіка
014 «Середня освіта (Історія)»
«Середня освіта (Історія)»

вибіркова
згідно з тимчасовим та постійним розкладами
українська
вівторок, 11.20-12.40,
середа, 16.20-17.40, каб. 212
доктор педагогічних наук, доцент
Гавриленко Тетяна Леонідівна
leonida13@ukr.net, 050-959-79-99

Контакти

ОПИС КУРСУ

Програма вивчення навчальної дисципліни «Основи педагогічної творчості» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Середня освіта (Історія)», що передбачає підготовку здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 «Середня освіта (Історія)».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є наукові засади професійної творчості в освіті та педагогіці.

Мета викладання навчальної дисципліни «Основи педагогічної творчості» полягає в формуванні у здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти наукових знань про сутність та специфіку педагогічної творчості як складника професійної діяльності учителя та умінь творчо розв'язувати професійні завдання у педагогічній сфері.

ЗМІСТ КУРСУ

№	Темати	Аудиторних занять (годин)	
		Денне відділення	Заочне відділення
Змістовий модуль 1			
1	Методологічні засади творчості	4	
2	Теоретичні засади педагогічної творчості як складника професійної діяльності педагога	4	1
Змістовий модуль 2			
1	Формування та розвиток творчої особистості	4	
2	Педагогічна творчість і особистість педагога	6	1
3	Педагогічне спілкування як творча діяльність педагога	8	1
4	Вивчення передового педагогічного досвіду як шлях до професійної творчості педагога	4	
5	Творче розв'язання педагогічних задач	4	
6	Педагогічний артистизм педагога	2	
7	Творче самопочуття та саморегуляція педагога	4	1
Усього		40	4

ФОРМУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Шифр згідно з ОПП	Компетентності
ЗК 03	Здатність активно вчитися впродовж життя й оволодівати інноваційними стратегіями навчання.
ЗК 04	Здатність виявляти ініціативу, підприємливість, генерувати нові ідеї, визначати та розв'язувати проблеми.
ЗК 05	Здатність ефективно працювати одноосібно, у складі команди і в мультидисциплінарному оточенні.
ФК 02	Здатність забезпечувати здобуття учнями освіти українською мовою, формувати мовно-комунікативні уміння учнів.
ФК 08	Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ (залік)

1. Сутність поняття «творчість».
2. Етапи творчого процесу.
3. Мотивація творчої діяльності.
4. Види творчості.
5. Вікові особливості творчості.
6. Сутність і специфіка педагогічної творчості.
7. Рівні педагогічної творчості, їх характеристика.
8. Фактори, які сприяють інтенсивності педагогічної творчості.
9. Індивідуальна та колективна педагогічна творчість.
10. Модель творчої особистості.
11. Специфіка формування творчої особистості.
12. Типологія творчої особистості педагога.
13. Структура творчих здібностей педагога.
14. Методи та прийоми стимулювання творчої активності педагога.
15. Діагностика творчих можливостей педагога.
16. Передовий педагогічний досвід та система роботи з ним.
17. Технології педагогічної творчості педагогів-новаторів.
18. Творче використання ідей педагогів-новаторів у роботі соціального педагога.
19. Педагогічні ситуації та педагогічні задачі, їх співвідношення.
20. Види педагогічних задач, їх класифікація.
21. Алгоритм розв'язання педагогічних задач.
22. Педагогічне спілкування як вид професійної творчості педагога.
23. Стили педагогічного спілкування.
24. Структура процесу педагогічного спілкування, характеристика його етапів.
25. Бар'єри педагогічного спілкування та шляхи їх подолання.
26. Педагогічні конфлікти, їх види та причини виникнення.
27. Розв'язання та усунення педагогічних конфліктів.
28. Поняття педагогічної техніки, її види.
29. Характеристика зовнішньої педагогічної техніки.
30. Характеристика внутрішньої педагогічної техніки.
31. Вербальні засоби педагогічної техніки.
32. Культура педагогічного мовлення педагога.
33. Техніка використання мовних засобів в умовах спілкування з різними категоріями клієнтів.
34. Невербальні засоби педагогічної техніки.
35. Мімічна та пантомімічна культура педагога
36. Зовнішній вигляд педагога.
37. Творче самопочуття педагога.
38. Техніка професійної саморегуляції педагога.

39. Педагогічний артистизм у діяльності педагога.
40. Спільне та відмінне у педагогічній та акторській діяльності.
41. Система К.Станіславського як педагогічна основа для формування артистизму педагога.
42. Техніка розвитку виразності педагогічної дії.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Базові

1. Гавриленко Т. Л. В. О. Сухомлинський про формування творчої особистості молодшого школяра. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки* / Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. Володимира Винниченка. Кіровоград, 2013. Вип. 123, т. 1. С. 133–136.
2. Короткова Р. Деякі аспекти формування творчої особистості майбутнього соціального педагога. *Соціальна робота в Україні: теорія і практика*. 2004. № 3. С. 32-38.
3. Олійник Н. А. Педагогічна творчість: навч.-метод. посібн. Чернігів, 2015. 52 с.
4. Основи педагогічної майстерності / упоряд. Н. Мачинська, А. Федорович, Н. Яремчук. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 286 с.
5. Педагогічна творчість, майстерність, професіоналізм у системі підготовки освітянських кадрів: здобутки, пошуки, перспективи : монографія / за ред. Н. В. Гузій ; Мін-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. 427 с.
6. Пихтіна Н. П. Основи педагогічної техніки: навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2013. 316 с.
7. Сисоєва С.О. Основи педагогічної творчості: підруч. Київ: Міленіум, 2006. 344 с.
8. Jaskyte K., Butkevicienė R., Danusevičienė L., Jurkuvienė R. Employees' Attitudes and Values toward Creativity, Work Environment, and Job Satisfaction in Human Service Employees. *Creativity Research Journal*. 2020. Vol. 32, Issue 4. P. 394-402.
9. Garlikov R. The Socratic method: Teaching by asking instead of by telling. URL: http://www.garlikov.com/Soc_Meth.html
10. Šliogerienė J., Valūnaitė-Oleškevičienė G. Evoking teacher creativity while using social media. *Creativity Studies*. 2017. Vol. 10, Issue 1. P. 84-96.

Додаткові

1. Болсун С. Бар'єри в педагогічному спілкуванні. *Завуч*. 2009. № 10. С. 13-14.
2. Булатова О. С. Педагогический артистизм: учеб. пособ. Москва, 2001. 240 с.
3. Волкова Н. Педагогічне спілкування як провідна складова професійно-педагогічної комунікації. *Професійно-педагогічна комунікація*. Київ: Академія, 2006.
4. Галагузов А. Социально-педагогические задачи: учеб. пособ. Москва: Гуманитар. изд. центр ВЛАДОС, 2008. 191 с.
5. Годлевська Д. Наукові підходи до розуміння змісту поняття «комунікативна компетентність соціального працівника». *Соціальна робота в Україні: теорія і практика*. 2005. № 4. С. 43-49.
6. Ильин Е. П. Психология творчества, креативности, одаренности. СПб.: Питер, 2009. 448 с.
7. Капська А. Комунікативні особливості діяльності соціального педагога. *Соціальна педагогіка: підручн.* / за ред. А.Капської. Київ, 2009. С. 74-87.
8. Коваленко О. Емоційні аспекти педагогічного спілкування. *Практична психологія та соціальна робота*. 2005. № 11. С. 38-42.
9. Комунікативна професійна компетентність як умова взаємодії соціального працівника з клієнтом / за ред. А.Й.Капської. Київ: ДЦССМ, 2003. 87 с.
10. Кульчицька О. Діагностика рівня розвитку творчих здібностей. *Обдарована дитина*. 2007. №1. С. 42-45.
11. Николаева Е.И. Психология детского творчества. 2-е изд. СПб.: Питер, 2010.
12. Педагогічна майстерність / за ред. І.Зязюна. Київ: Вища школа, 2004.
13. Целуйко В. Психологические основы педагогического общения: пособ. для студ. Москва: ВЛАДОС, 2007. 259 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.intellect-invest.org.ua> – портал сучасних педагогічних ресурсів.

2. <https://dnrb.gov.ua/ua/> – Державна науково-педагогічна бібліотека імені В. О. Сухомлинського НАПН України.
3. <http://www.nbu.gov.ua/> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
4. <http://www.nbu.gov.ua/eb/ep.html> – електронний фонд наукових публікацій.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи (тематичні завдання для самостійної роботи, тести тощо), які виконуються із порушенням встановлених викладачем термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від максимально можливої кількості балів за даний вид діяльності). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, режим роботи тощо).

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувачі керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка» (2019 р.; Інтернет-ресурс: <https://drive.google.com/file/d/1kpvtbTTnlgy2Tz29iNvgwlMe84tMAkRg/view>). У процесі навчання забороняються академічний плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування (при написанні контрольної роботи та складанні іспиту), хабарництво.

Політика щодо відвідування. Відвідування лекційних занять є бажаним, але не обов'язковим. Теми пропущених лекційних занять студент опрацьовує самостійно. Відвідування практичних занять та контрольних заходів (контрольна робота, залік) є обов'язковим. За об'єктивних причин (хвороба, працевлаштування, карантинні заходи тощо) навчання та складання заліку може відбутися онлайн за погодженням із викладачем.

Розподіл балів.

Види оцінювання	Кількість балів
Робота на практичному занятті (усна відповідь, доповнення, коментування, участь у дискусії)	36
Виконання завдань для самостійної роботи (індивідуальні завдання, підготовка доповідей, проекту)	54
Контрольні роботи	10
Усього	100

Система переведення балів в залікові оцінки		
За шкалою ECTS	За національною шкалою	За шкалою університету
A	5 (відмінно)	90-100
B	4 (дуже добре)	83-89
C	4 (добре)	75-82
D	3 (задовільно)	68-74
E	3 (достатньо)	60-67
FX	2 (незадовільно з можливістю повторного складання)	35-59
F	2 (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)	1-34